Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

ЯНГИ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИ

3-қурилиш трестига қарашли 23-бошқарма бинокорлари янги йилнинг бошида яна бир хайрли ишга қўл урдилар. Улар республикамиз пойтахтида янги йирик уйсозлик комбинати қурилишини бошлаб юборишди.

Янги комбинат тўла ишга тушгач, ҳар йили 210 минг квадрат метр тайёр уйлар ишлаб чиқаради. Уни бунёд этаётган бинокорлар корхонани тезроқ фойдаланишга тушириш йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Комбинат дастлабки маҳсулотни шу йилнинг иккинчи ярмидан ишлаб чиқара бошлайди. Бу панеллардан тўққиз қаватли бинолар қурилади. Йил охиригача эса ана шундай уйлардан учтаси тошкентлик оилаларни ўз бағрига олади.

120 КВАРТИРА ТАЙЕР

Харьковлик бинокорлар зилзила оқибатида бошпанасиз қолган тошкентликларни иложи борича тезроқ уй-жой билан таъминлаш юзасидан бошланган умумхалқ курашида фидокорона меҳнат қилмоқда. Яқинда қардош қурувчилар 120 квартирали кўркам уйни фойдаланишга топширдилар. Ҳа демай уларга ўнлаб тошкентликлар оилалари кўчиб кирадилар ва уй тўйлари ўтказадилар. Суратда шу кўркам бинони кўриб турибсиз.

Б. Мўминов фотоси.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 17 (3499). | Сешанба, 24 январь 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Тошкент ипак йигирув фабрикаси коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Янги йилни ҳам баракали якунлаш мақсадида социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқда. Юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти ипак йигирувчилар. Беш йилликнинг иккинчи йилида пландагидан ташқари 70 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилишган. КПСС аъзоси Саноат Йўлдошева раҳбарлигидаги бригада меҳнатда яхши натижаларга эришмоқда. Ҳар куни топшириқни ортиғи билан бажаряпти. Ушбу суратда ана шу илғор бригада аъзоларидан Холида Боқиева (чапда), бригадир Саноат Йўлдошева, Муяссар Акромова ва Фимура Алибоева ўртоқларни кўриб турибсиз.

Қ. Розиқов фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Носир Одилов Тошкент давлат район электростанциясининг меҳнатсевар мутахассисларидан бири. Ўз ишини жонидилидан севади, у билан фахрланади. Доим сифатли меҳнат қилишга интилади. Қозон машинисти ёрдамчиси сифатида мураккаб агрегатларнинг муттасил бир меёрда ишлаб туришини таъминламоқда. Шу туфайли ҳам энергетиклар уни ҳурмат қилишади. Меҳнатсевар машинист ёрдамчиси Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада ҳам актив иштирок этмоқда. Ишда, хулқ-атворда бошқаларга ўрнак бўляпти. Суратда: ўртоқ Н. Одилов бошқариш пульти олдида.

М. Нуриддинов фотоси.

МЕХАНИЗАТОР КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙЛИК

Механизатор. Бу сўз деҳқонларимиз қалбида битмас-туганмас фахр ва ифтихор уйғотди. Чунки бепоён далаларимизнинг ҳақиқий хўжайинлари, гвардиячилари бўлган азамат механизаторлар қишлоқ хўжалигимизнинг авангард кишилари бўлиб қолдилар. Улар техникага қўйган ихлослари, муҳаббатлари, фан ютуқларига, илғорлар тажрибасига суянганлари ҳолда деҳқончилик маданиятини ошириш учун курашда етакчилик қилмоқдалар, ишлаб чиқаришга янгиликларни дадиллик билан жорий этмоқдалар.

Ўтган йили областимиз пахтакорлари 350 минг тонналик хирмон кўтарди. Бу ҳосилнинг ярмидан кўпи машиналарда териб олинди, йиллик план 35 иш кунида бажарилди. Бу ғалаба пахтачиликда меҳнатни ташкил этишнинг янги формаси ишлаб чиқаришга кенг жорий этилгани учун ҳам қўлга киритилди. Бу ғалабага қудратли техника туфайли, техниканинг тилини билган, унга ихлос қўйган оғир қўл меҳнатини машиналар гардонига юклаган азамат механизаторларнинг ғайрати, серунум меҳнати туфайли эришилди.

Мана, кейинги икки-уч йил мобайнида пахтакорларимиз кузнинг ёғин-сочин кунларига қолмай, шаҳардан хашарчи кутмай, етиштирган мўл ҳосилни ўзлари йиғиб-териб олмоқдалар. Энди аввалги йиллардагидай хўжаликларда йил бўйи қилинган меҳнат эвазига олинган даромаднинг бир қисми хашарчига сарфланмайди. Бу оғир меҳнатни машина бажаради. Шунинг учун ҳам колхоз аъзосининг меҳнат ҳақи, даромади йил сайин ошиб бормоқда. Авваллари пахта йиғим-терими уч-тўрт ойга чўзилса, эндиликда 30-35 иш кунида бу иш муваффақият билан адо этилмоқда. Бугунги кунда бу вазифа давр талаби, ҳаёт тақозоси бўлиб қолди. Қишлоқ хўжалигига техникани тўла жорий этиш учун эса биринчи навбатда олтин фондимиз бўлган — механизатор кадрни етиштириш, ҳар бир хўжаликда техниканинг тилини биладиган мутахассисларнинг етарли миқдорда бўлишини таъминлашимиз зарур.

Областимизда ҳозирги кунда уч мингдан ортиқ механизатор бор. Уларнинг кўпчилиги звено бошлиқлари. Ана шу азаматлар бошқараётган комплекс механизациялашган звенолар ҳам арзон, ҳам юқори ҳосил олиб ҳар жиҳатдан ўзини оқлади, бу усулнинг афзаллигини амалда исботлади. Механизатор бошқараётган звеноларнинг деярлик ҳаммаси ҳосилнинг 90—95 процентини машиналар билан териб олишди.

Техникага, уни мардона бошқараётган механизаторга суянган хўжаликлар йил сайин юксалиб, зафар устига зафар қучмоқдалар. Лекин ҳали шундай хўжаликларимиз ҳам борки, уларда комплекс механизациялашган звенолар номигагина тузилган, улар иши устидан назорат қилинмайди, амалий ёрдам кўрсатилмайди, Оққўрғон районидаги Куйбишев номли, «Гулистон», Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозларида бундай звенолар расмият учунгина тузилган. Шунинг учун ҳам бу хўжаликларда аввало пахта тайёрлаш плани чўзилиб кетди, иккинчидан, ҳосилдорлик ҳам, колхоз аъзоларининг моддий манфаатдорлиги ҳам янги усулда ишлаётган хўжалик ва звенолардагига нисбатан анча кам бўлди. Жойларда бундай камчиликлар механизатор кадрларнинг етишмаслиги, правление раҳбарлари тракторчи кадрлар тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишга дуруст эътибор бермаётганликлари учун ҳам содир бўлмоқда.

Партия XXIII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленуми қарорларида халқ хўжалигини янада ривожлантириш программаси белгилаб берилган экан, унда қишлоқ хўжалигимизнинг бундан кейинги равнақи техникага боғлиқлиги, қудратли техникани ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш зарурлиги алоҳида таъкидлаб кўрсатилган. Техника қишлоқ хўжалигида: пахтачилик чорвачилик, сабзавотчилик, ҳамма соҳаларда қудратли кучдир.

Область партия комитети механизатор кадрлар етиштириш, уларнинг малакасини ошириш, илғор тажрибалар, фан ва техника ютуқлари билан қуроллантириш мақсадида турли тадбирларни амалга оширмоқда. Қисқа муддатли курслар очилди, семинарлар ташкил этиб турилади. Ўтган ва бу йил 1200 механизатор звено бошлиғи ана шундай курсларда ўқиди. Дала гвардиячиларимизга олимлар, мутахассислар, ишлаб чиқариш илғорлари фан-техника янгиликлари ҳақида гапириб бердилар. Улар илмий-текшириш тажриба станциялари, лабораторияларда экскурсия ўтказдилар. Шу билан бирга механизаторларнинг мазмунли дам олиши, қилган меҳнатининг роҳатини кўриши учун ҳам катта ғамхўрликлар кўрсатилмоқда.

Областимиз меҳнаткашлари юбилей йили — 1967 йилги ҳосил учун кураш бошлаб юбордилар. Хўжаликларда кўклам тараддуди кўрилмоқда. техника экишга шай қилинмоқда. Бу ишда ҳам механизатор олдинги сафда. Шундай экан, улар сафини тинмай оширишимиз, уларга қулай шароитлар яратиб беришимиз зарур. Ҳар бир хўжаликда турсунойчи ва тюпкочилар сафини кўпайтирайлик. Комплекс механизацияни қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида кенг жорий этайлик.

БАҲОР ТАРАДДУДИ

ОҚҚЎРҒОН. Димитров номли колхозда кўклам экишига тайёргарлик авж олди. Деҳқонлар пахта ерларига кўпроқ маҳаллий ўғит чиқаришга ҳаракат қилишяпти. Айниқса, бу иш ўртоқ Шарифбой Суюнов бошлиқ бригадада яхши кетмоқда. Бу ерда ҳар гектар ерга камида 5—6 тоннадан гўнг солиш мўлжалланмоқда.

С. БЕКТОЕВ.

ЧИНОЗ. Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ Турсуной Раимова бошлиқ участкаси деҳқонлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги тўйини гектар бошига 40 центнердан «оқ олтин» кўтариш билан кутиб олишга аҳд қилдилар. Колхозчилар далага ўғит ташиб чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш ишларини қизитиб юборишди.

Т. НУРҚУЗИЕВ.

КАЛИНИН. Охунбобоев номли колхозда техника ремонти асосан тамом бўлди. Тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалиги машиналарини ремонт қилишда биринчи ва иккинчи участканинг механизаторлари катта ҳисса қўшдилар.

«Дамачи» боғдорчилик совхозининг тракторчилари ҳам техника ремонтини тезлаштириш, далага кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқариш соҳасида баракали меҳнат қилмоқдалар.

Шу райондаги Оржоникидзе номли колхозда маҳаллий ўғит жамғаришга катта эътибор берилмоқда. Ҳозир далага гўнг ташишда 5 та прицеп, 14 та машина ва арава тўхтовсиз ишлаб турибди. Т. Эшматов, С. Баҳодиров, Р. Абдуллаев ўртоқлар каби тракторчи, шофер ва аравакашлар ўғит ташиб чиқаришда зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

С. ИЛЕСОВ,
Х. ЙУЛДОШЕВ,
Б. САИДАЛИЕВ.

САМАРАДОР ИХТИРОЛАР

Тежамлилик — шиоримиз! — Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводининг рационализатор ва ихтирочилари ана шундай демоқдалар.

Корхонада беш йилликнинг биринчи йилида 270 таклиф жорий этилди. 434 тонна қора металл, 12 тонна рангли металл. неча минглаб киловат-соат электр қуввати тежаб қолинди. Жами 168 минг сўмга яқин маблағ иқтисод қилинди.

Биринчи механика цехининг токари М. Сергеев, электр машина цехининг слесари Р. Бек, чўян қуйиш цехининг мастери И. Вашченко каби ихтирочилар кўплаб сўмни тежаш имконини берадиган янгиликларни таклиф этдилар.

Улуғ Октябрнинг юбилей йилида 170 минг сўмлик самара берадиган 300 таклифни ишлаб чиқаришга жорий этамиз деб сўз беришди корхона рационализаторлари.

Ж. МАҲМУДОВ.

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ

Бундан олти ой муқаддам Ўрта Осиё темир йўли бошқармасида илмий-техника жамияти, ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти йўл кенгаши томонидан тематик конкурс эълон қилинган эди. Шу орада неча ўнлаб янгиликлар ва ихтиролар конкурсга тақдим қилинди. Куни-кеча шу конкурсга якун ясалди. Унинг ғолибларига пул мукофотлари топширилди.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси юк хизмати бошлиғининг ўринбосари А. Лифшиц биринчи мукофотни, локомотив хизмати бошлиғининг ўринбосари А. Беленький иккинчи мукофотни олишга сазовор бўлдилар. Тошкент тепловоз депосининг тўртта рационализаторига ҳам пул мукофотлари берилди.

А. КОМИССАРОВ.

85 МИНГ СЎМ ТЕЖАЛАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1967 йилда хомашё ва материалларни тежаб тергаб сарфлаш юзасидан оммавий кўрик ўтказиш ҳақидаги қарори 1-пойафзал фабрикаси коллективи томонидан маъқуллаб кутиб олинди. Ҳозирнинг ўзидаёқ шу йўлда дастлабки тадбирлар амалга оширилди. Фабрика бўйича тежамкорликни назорат қилиб борувчи 16 кишидан иборат комиссия тузилди. Барча цех, участка ва бригадаларда кўрикнинг аҳамиятини тушунтириш юзасидан ишлар бошланиб кетди. Корхона коллективи беш йилликнинг иккинчи йилида ўнларча минг сўмлик давлат маблағини тежаш юзасидан қизғин кураш бошлаб юборди.

Пойафзалчилар ўтган йили жуда кўп давлат маблағини иқтисод қилишга муяссар бўлган эдилар. 3,5 миллион квадрат дециметр чарм тежаб қолинди.

Корхона рационализатор ва ихтирочилари дуруст ютуқларни қўлга киритдилар. Уларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилган 107 та таклифи фабрикага 80 минг сўмлик иқтисодий фойда келтирди. Янгилик изловчилар рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ва унинг эвазига маблағ тежаб қолиш юзасидан олган йиллик мажбуриятларини анча илгари адо этиб қўйдилар. Шунинг учун ҳам 37 пойафзалчи Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг пул мукофотини олди. Булар орасида Л. Фельдштейн, А. Поликарпов, С. Гик, Г. Барский, Р. Дўсталимов ва бошқа ўнлаб новаторлар бор.

Л. Фельштейн ва А. Поликарповларнинг газламани тежаб-тергаб сарфлашга қаратилган таклифлари 29,2 минг сўмлик маблағ тежади. С. Гик ва С. Люстикман ўртоқларнинг таклифини жорий қилиш эвазига бир йилда 18,2 минг сўмлик тежам олиш мумкин бўлди. Бир группа новаторларнинг уйида кийиладиган пойафзалларни ишлаб чиқаришнинг янги технологиясини жорий қилиб, корхонага 7 минг сўм фойда келтирдилар.

Фабрика коллективи беш йилликнинг иккинчи йилида зиммаларига янада юксак мажбуриятлар олишди. Улар 85 минг сўм тежам олишга аҳд қилдилар. Янги йилнинг ўтган кунларида новаторлар томонидан 3 та таклиф тушди. Улар асосан материаллар ва хомашёларни тежаб-тергаб сарфлашга қаратилган.

Л. АЛИМОВА,
А. ЗОКИРОВ.

КАСАБА СОЮЗ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

21 январда ВЦСПСда касаба союзлари марказий комитетлари ва советлари раисларининг кенгаши бўлиб ўтди. Улар касаба союз ташкилотларининг меҳнат унумдорлигини янада ошириш борасидаги вазифалари тўғрисидаги, шунингдек саноатда, қурилишда ва транспортда меҳнатни муҳофаза қилишга ва хавфсизлик техникасига эътиборни кучайтириш тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилдилар.

Кенгашда ВЦСПС секретари И. М. Владиченко ва К. А. Гусейнов ахборот беришди.

ВЦСПС Раиси В. В. Гришин кенгашда нутқ сўзлади.

„ЛУНА-12“ АВТОМАТ СТАНЦИЯСИНИНГ УЧ ОЙЛИК ТАДҚИҚОТ ПРОГРАММАСИ ТУГАЛЛАНДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Илгари хабар берилганидек, 1966 йил 22 октябрда Совет Иттифоқида «Луна-12» автомат станцияси учирилган эди. 25 октябрда станция Ой сунъий йўлдошининг орбитасига чиқарилди.

Ўтган давр мобайнида «Луна-12» станцияси Ой атрофи фазосида 9 миллион 800 минг километр учиб ўтди. у билан 302 марта радио алоқа сеанси ўтказилди.

1967 йил 19 январда Ойнинг учинчи совет сунъий йўлдоши «Луна-12» автомат станциясининг узоқ учиш программаси муваффақият билан тугалланди ва 602-марта айланишда станция билан бундан буёнги радио алоқа тўхтатилди.

Станция уч ойлик учиши мобайнида бир қанча илмий тадқиқотлар ўтказиб, Ой юзининг Ой сунъий йўлдоши орбитасидан олинган ноёб фотосуратларини ерга юборди. Илмий тадқиқотлар программасига мувофиқ, Ой юзининг гамма нурланиши, рентген шуълаланувчи нурланиши, корпускуляр радиацияси ва Ойдаги микрометеор моддасининг зичлиги синчиклаб ўрганилди. «Луна-11» станциясининг узун тўлқинли диапозондаги радиоастрономик кузатишлари давом эттирилди.

«Луна-12» станцияси ўтказган илмий тадқиқот натижалари Ой тўғрисида ва Ой атрофидаги фазо тўғрисида тилга олинган маълумотларни тасдиқлайди ва кенгайтиради.

КЎРИК КОМИССИЯСИ ИШ БОШЛАДИ

Ўзбекистон КП Тошкент область партия комитети бюроси 22 кишидан иборат область кўрик комиссиясини тасдиқлади. Комиссия раиси қилиб область партия комитетининг секретари ўртоқ К. Н. Бекаев, раис ўринбосари қилиб область халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ И. Р. Раҳматов, секретарь қилиб область статистика бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Д. Р. Ризаев тасдиқланди.

Областнинг шаҳар ва районларида партия комитетлари секретарларининг раислигида ана шундай комиссиялар тузилади.

Область кўрик комиссиясининг биринчи ташкилий мажлиси бўлиб ўтди. Унда комиссия аъзолари ўртасида амалга ошириладиган вазифалар тақсимлаб олинди ва 1967 йилнинг биринчи квартали учун иш плани тасдиқланди.

Область халқ контроли комитети шаҳар ва районлар халқ контроли комитетлари раисларининг йиғилишини ўтказди. Йиғилишда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг қарорларини ҳаётга татбиқ этиш масаласи кўрилди. Бу ҳақда К. Н. Бекаев ва И. Р. Раҳматов ўртоқлар сўзладилар.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Яқинда Куйбишев район партия комитетида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган назарий конференция бўлиб ўтди. Конференция ленинча принципиаллик ҳар бир коммунистнинг шонли бурчи деган шиор остида ўтди. Бунда тарих фанлари кандидати А. Ф. Водолазский: «Марксизм-ленинизм таълимоти партия принципининг асоси» деган темада қизиқарли доклад қилди.

Конференцияда 200 дан ортиқ киши қатнашди.

Қ. ИНОҒОМОВ.

ЛЕНИН ҲАҚИДА ЛЕКЦИЯЛАР

Тошкент қишлоқ хўжалиги институти ўқитувчилари ва студентлари улуғ сана — Октябрь революцияси 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тараддуд кўришяпти. Бу ерда Ленин ва революция ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Яқинда КПСС тарихи кафедраси ўқитувчилари ташаббуси билан семинар ўтказилди. Семинарда ўқитувчи Р. С. Айзенштейн «Лениннинг ёшлиги», «Ленин ва революция», «Ленин совет давлатининг асосчиси» деган темаларда қизиқарли лекциялар ўқиди.

С. УСМОНОВ.

ҲАММА ЎҚИМОҚДА

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхози партия ташкилоти коммунистларнинг сиёсий ўқувига катта эътибор бермоқда. Хўжалик партия ташкилотининг ҳисобида турувчи барча коммунистлар сиёсий маориф тўгаракларига жалб этилган.

Колхознинг Фрунзе участкасида сиёсий ўқув айниқса намунали олиб борилмоқда. 12-мактаб ўқитувчиси ўртоқ Б. Сарсенов пропагандист бўлган тўгаракда дарслар қизиқарли, жонли ва мазмунли ўтмоқда. Пропагандист ҳар бир машғулотга пухта тайёргарлик кўради, темаларни кўргазмали қуроллар асосида тушунтириб беради, ҳар бир тема колхоз ҳаёти билан чамбарчас боғланган бўлади. Сиёсий мактабга жалб этилган 13 коммунистнинг ҳаммаси машғулотларга мунтазам қатнашиб турибди.

Колхознинг А. Цой, Ким Вон-Бон, Н. Мирзақулов ўртоқлар пропагандистлик қилаётган сиёсий маориф тўгаракларида ҳам машғулотлар юқори савияда ўтказилмоқда. Колхоз партия комитети ва участка партия ташкилотлари ўқувнинг бориши юзасидан қатъий назорат ўрнатганлар, тингловчиларга нисбатан талабчанлик оширилган.

КУН ТАРТИБИДА: НАЗОРАТЧИЛАР ФАОЛИЯТИ

Умумхалқ контроли кенг омманинг иштироки билан кучли ва таъсирчандир. Биргина «Узбексельмаш» заводида ҳозир 12 та халқ контроли группаси ишлаб турибди. Бу группаларга 278 назоратчи жалб қилинган.

Яқинда корхона партия комитети йиғилиши халқ контроли группаларининг иши ва унга партия раҳбарлигини яхшилаш ҳақидаги масалани кенг муҳокама қилди. Йиғилишда назоратчилар амалга ошираётган талайгина ибратли ишлар тилга олинди.

Қувончли ери шундаки, завод халқ контроли группалари турли касб вакиллари — ишчилар, инженерлар, техниклардан ташкил топган. Бу нарса корхона ҳаётининг ҳамма соҳаларига чуқур кириб бориш, мавжуд аҳволни синчиклаб ўрганиш имконини бермоқда. Сўнгги ойларда назоратчилар кўпгина фойдали ишлар қилдилар. Жумладан электр қуввати, кўмир, буғ, газ ва бошқа хом ашёларни тежаш учун бошланган юриш самарали якунланди.

Партия комитети назоратчилар ишидаги қатор камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтди. Жумладан, халқ контроли группаси аъзолари ишлаб чиқариш масалалари билан бир қаторда завод коллективининг турмуш шароитига ҳам кўпроқ эътибор бериши, бошланган яхши ташаббусларни, фойдали текширишларни ниҳоясига етказиши зарурлиги таъкидланди.

Партком йиғилишида халқ назоратчиларининг фаолиятини тағин ҳам яхшилашга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилди.

Янги Тошкентни бунёд этишда узоқ Туладан келган моҳир қурувчилар самарали меҳнат қилишяпти. Тула қурилиш-монтаж поезди коллективи 260 квартирали 4 та кўпқаватли уй қуриш мажбуриятини олишган. Шу кунлари қурилиш объектларида ишлар жадал суръатларда олиб борилмоқда. Кунлик нормаларини ортиғи билан адо этаётган бунёдкорларнинг сони ортиб бормоқда. Суратда: илғор қурувчи Зина Столярова ва Нина Чуманова ўртоқлар самарали меҳнатлари туфайли коллектив орасида обрў-эътибор қозонмоқдалар.

И. Глауберзон, В. Сироткин фотоси.

ЯНГИ ТОШКЕНТНИ БУНЁД ЭТАМИЗ

МАРҲАМАТ, ДЎСТЛАР

Волгоград бинокорлари Тошкентга биринчилар қаторида келишган эди. Уша иссиқ ёз кунларидан бери унчалик кўп вақт ўтгани йўқ. Мана энди ўзимиз қуриб, тошкентликлар қўлига топширган биринчи уйимизга қараб-қараб қўямиз. Бу пишиқ ва бежирим уй бизнинг меҳнатимиз билан бунёдга келганидан бенхтиёр фахрланиб қўямиз. Бунақа уйлардан яна бир нечтасини қуришимиз лозим.

Эсимда, биринчи шу уйнинг ғиштини теришга алоҳида аҳамият бергандик. Ахир, Тошкентдаги ҳар бир уйимиз сейсмик жиҳатдан мустаҳкам бўлиши керак эди-да. Сергей Журавлев, Николай Пархоменко, Виктор Волоевич каби тажрибали бинокорларимиз ҳар бир ғиштни ўрнига мустаҳкам қилиб қўйишди. Арматура турларини ўрнатишга алоҳида эътибор беришди. Қўл остимдаги бригада аъзоларининг ҳаммаси — 28 бинокор шижоат кўрсатиб ишлади.

Куни кечагина бинокорларимиз биринчи уйнинг калитларини тошкентликлар қўлига топширишди. Бу уйга юз хонадон кўчиб киради.

Кўпинча ишга келаётганимизда қиладиган ишларимизни аниқ белгилаб оламиз. Бугун кечагидан яхшироқ ишлашга ҳаракат қиламиз. Бизнинг вазифамиз — тошкентликлар учун пишиқ, пухта уйлар қуриб бериш. Ҳозирда иккинчи уйни қуряпмиз. Бу уй ҳам умумхалқ ишига қўшган ҳиссамиз бўлади.

С. П. ДИДЕНКО,
Волгоград қурувчилар бригадасининг бошлиғи.

Елена Доркина Тошкент ёғ-мой комбинати маргарин цехининг илғор ишчиси. Елена мунтазам суратда кундалик иш нормаларини бажариб келмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

„Аврора“

(ХОТИРАЛАРДАН)

50 йилликнинг сўнгги йили эски дунё емирилган, Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қилган вақтдан бери ўтган тарихий соатларни сарҳисоб қилаётир. Ярим аср орқада қолди. Лекин бу ўтган вақт мен гувоҳ бўлиш ва бевосита қатнашиш бахтига муяссар бўлган ўша кунларнинг ҳаяжонли воқеаларини хотирадан ўчиришга ожиздир. Йўқ, у кунлар шон-шуҳрати дилдан ҳеч қачон ўчмайди.

24 октябрь (6 ноябрь) куни тушдан кейин алоқачи «Аврора»га шундай мазмунда фармойиш олиб келди: Кема комитети раиси Белишев ва кема комитети аъзоси Лукичев Смольнийга Яков Михайлович Свердлов ҳузурига етиб келсинлар. Ўша маҳалда крейсер Франкорусс заводи, ҳозирги Адмиралтейс ёнида турарди. Биз кундан кунга революцион ситуация етилаётганини ҳис этардик. Ўша вақтга келиб деярли бутунлай большевиклашган кема комитети ҳам кема ва унинг командасини Вақтли ҳукумат билан бўладиган ҳал қилувчи жангга тайёрламоқда эди.

Революция душманлари ҳам қўл қовуштириб туришмади. Улар крейсер шаҳарда қанчалар даҳшатли кучга эга эканлигини тушуниб, ремонтдан сўнг юргазиб кўриш зарур деган баҳона билан «Аврора»ни Петроградда чиқариб юборишга уринишди. Бундай директива Болтиқ флоти қўмондонлигидан келган эди.

Кема комитети революция душманларининг қабиҳ ниятларини билиб қолиб, бу ҳақда дарҳол Центробатни хабардор қилди. Унинг раиси П. Е. Дибенкодан шундай кўрсатма келди: «Петроградда чиқмай турилсин».

Николай Лукичев билан Смольнийга пиёда келдик. Бинога кираверишда ва узун йўлакларда қуролли кишилар тўлиб кетган эди. Матросларнинг соябонсиз шапкалари, солдатларнинг папақлари, кепкалари ва ишчиларнинг картузлари кўзга ташланарди. Биз учинчи қаватга кўтарилиб, чап қанотга бурилдик. Хоналарнинг бири рўпарасида қизил гвардиячилар ҳужжатларни текширишди. Биз хонага кириб, милтиқларимизни бурчакка қўйдик. Катта карта ёзиб қўйилган стол ортида пенсне таққан, жингалак қора соқолли, қотмадан келган бир киши ўтирарди.

— Ҳарбий-революцион комитетнинг чақириғига биноан аврорачилар ўртоқ Свердлов ҳузурига келишди,— деб доклад қилдим мен.

— Қани ўтиринглар ўртоқлар, Свердлов мен бўламан.

Яков Михайлович ўрнидан туриб, қўлларимизни қисиб сўрашди ва крейсернинг жанговар тайёргарлиги, айниқса команданинг кайфияти билан қизиқа бошлади.

— Партия ва Ленин қуролли қўзғолон бошланган соатда аврорачилар большевикларни қўллаб-қувватлашларига умид боғласалар бўладими? — деб сўради, биздан.

— Кеманинг шахсий состави партиянинг иродасини бажаришга тайёр!

1917 йил февралидан октябригача крейсер командасининг онгида, бинобарин кайфиятида катта ўзгаришлар рўй берди. Олдинига Вақтли ҳукуматнинг контрреволюцион характерини, эсер-меньшевик малайларининг тилёғламалигини тушунмаган аврорачиларга большевиклар ёрдам беришди, улар ким ҳақиқий дўст, ким душманлигини билиб олишди.

— Крейсерда энг обрўли одам ким?

— Мана шу Белишев-да, у кема комитетимизнинг раиси,—деди Николай Лукичев.

Свердлов ўрнидан туриб шундай деди:

— Ҳарбий-революцион комитет, унинг партия маркази мени «Аврора» комиссарини тайинлашга вакил қилишган. Белишевнинг номзоди бунга жуда мос келади деб ҳисоблайман.

Яков Михайлович менга мандатни топширар экан, шу сўзларни айтди: «Билиб қўйинг, комиссар бу на фақат сиёсий раҳбар, балки у жанговар раҳнамо ҳамдир. Сиз кема учун батамом жавобгар одамсиз».

«Аврора»га қайтиб келгач, кема комитетини тўпладик, активистлар ва кема командирини ҳам таклиф этиб, йиғилганларга Смольнийга борганлигимиз тўғрисида гапириб бердик. Шу кундан эътиборан, дедим мен командирга мурожаат қилиб, сизнинг кема бўйича берадиган бироnта ҳам фармойишингиз комиссарнинг тасдиқисиз кучга кирмайди.

Кечқурун Ҳарбий-Революцион Комитетдан буйруқ келди: «Ихтиёрингиздаги барча воситалар билан Николаев кўприги бўйлаб ҳаракатни тикланг». Ҳозир лейтенант Шмидт номидаги бу кўприкни юнкерлар икки ёққа кўтариб қўйишган эди. Улар бу билан революция кучларини паро-канда қилишга, Васильевский ороли ишчи отрядларининг шаҳар марказига келиш йўлини тўсишга уринган эдилар.

Мен кема командири Эриксонга:

— Крейсерни Николаев кўприги томон йўлланг,—дедим.

— Бундай қилолмайман, деб жавоб берди у,—фарватер кўп йиллардан бери тозаланмаган. Қумга ўтириб қолиш мумкин.

Командирнинг важи ўринлидек эди. Кема комитетидаги ўртоқларни йиғиб, нима қилиш кераклигини маслаҳатлашдик. Кимдир фарватерни лот ёрдами билан қўлда текшириб кўриш керак, деган фикрни айтди.

— Шу ишни менга топширинг, —деб отилиб чиқди руль сигналчиларининг старшинаси Сергей Захаров.

Қутқариш қайиғи аста ҳаракат қилиб, крейсер бортидан узоқлашиб, кўздан ғойиб бўлганида шаҳарни кузнинг зимистон туни қоплаган эди. Уйланган операция хавфли эди. Кўприкда юнкерлар, пулеметлар турибди. Сал эҳтиётсизлик қилинса, товуш чиқарилса ёки сув шалоплаб кетса борми, қутқариш қайиғи душман ўқига ем бўлади. Мусибатли таҳлика ичида орадан бир-бир ярим соатча ўтди. Қайиқда кетганлардан ҳамон дарак йўқ.

Ниҳоят палубада «келишяпти» деган қувончли овоз эшитилди. Орадан бир неча минут ўтгач, эса Захаров бизга фарватер қарийб кўприк яқинигача ўлчаб кўрилганлигини, сувнинг чуқурлиги крейсер ўтиши учун етарли эканлигини айтиб берди. Яна командир олдига бориб фарватер хусусида сизнинг шубҳаларингиз ўринсиз, йўл ўлчаб кўрилди, кемани йўлга чиқаравершингиз мумкин, дедим.

Шу дақиқада командирнинг кўзларида паришонхотирлик изларини уқдим. Воқеа шу даражага бориб етишини афтидан у кутмаган бўлса керак. Лекин Эриксон шу заҳотиёқ ўзини қўлга олиб, крейсерни юргизишдан қатъиян бош тортди. Менинг «нима учун?» деб берган саволимга жавобан у ўзининг бетарафлиги ва сиёсий курашда қатнашмаслиги тўғриларида гапира бошлади. Командирнинг нияти нималиги очиқ кўриниб турарди. Бу гаплар офицерлар кают-компаниясида бўлаётган эди.

— Жаноблар, балким ичларингизда бирортангиз «Аврора»ни бошқарар? — мурожаат қилдим мен ҳозир бўлган офицерларга.

САНОАТ ТАРАҚҚИЁТИДА МУҲИМ ДАВР

Янги беш йилликда коллективимиз зиммасига катта вазифалар юклатилган. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини муттасил кўпайтирабoрамиз. Ялпи ва товар маҳсулоти тайёрлашни 1965 йилда эришилган даражадан деярли икки баравар, меҳнат унумдорлигини эса 52,4 процент оширамиз. Беш йиллик давомида қатор янги объектлар фойдаланишга топширилади, мавжуд цех ва хизматлар реконструкция қилинади. Ўтган беш йилликдагига қараганда 50 процент кўп капитал маблағ сарфланади.

Беш йилликда маҳсулотни реализация қилишдан олинадиган соф фойдани 5,2 баравар кўпайтириш, 1970 йилда унинг миқдорини бир неча миллион сўмга етказиш назарда тутилади. Ҳа демай ишлаб чиқаришни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш асосида ишлайбошлаймиз.

Ана шу масъулиятли ва шарафли вазифаларни муваффақиятли бажариш учун, аввало, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга ҳаракат қиламиз. Асосий ва оборот фондлари — асбоб-ускуналар, машина ва механизмлар, ишлаб чиқариш майдонларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш, хомашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш йўли билан бунга эришиш мумкин.

Кейинги йилларда комбинатда ҳар бир сўмлик асосий ишлаб чиқариш фондлари ҳисобига маҳсулот тайёрлаш анча камайди. Ҳар бир сўмлик машина ва асбоб-ускуналар ҳисобига маҳсулот тайёрлаш ҳам анча камайди. Бу рақамлар комбинатда 1963 йилдан бошлаб ҳар бир сўмлик асосий ишлаб чиқариш фондлари ва машина ҳамда асбоб-ускуналар ҳар бир сўмлиги ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш анча камайганлигини кўрсатиб турибди.

Лекин асбоб-ускуналарнинг иш вақтида фойдаланишини анализ қилиб кўрсак, шу кейинги уч йил ичидаги манзара бошқачароқ бўлади, 1963 йилдан бошлаб асбоб-ускуналардан фойдаланиш коэффициенти 0,66 дан 0,71 гача ошди. Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишдаги аҳвол ҳам худди шундай бўлди. Қувватлардан фойдаланиш кўрсаткичи барча технологик жараёнлар бўйича 6-14 процент кўпайди.

Шундай экан, фойда бериш бўйича ишлаб чиқариш кўрсаткичи камайиб кетганлигининг сабаби нимада? Шундай ҳаққоний савол туғилади, албатта. Ялпи маҳсулот кўрсаткичининг ҳаммага маълум камчиликлари шу ерда ўз таъсирини кўрсатди. Ялпи маҳсулот ҳажми кўрсаткичи корхона томонидан истеъмол қилинаётган ярим фабрикатлар шу ернинг ўзида тайёрланганми ёки четдан келтирилганлигини ҳисобга олмайди. 1963 йилдан бошлаб комбинатимизда металлургия ишлаб чиқариши учун ярим фабрикатлар тайёрлаб берувчи бир қанча объектлар қурилди. Илгари эса бундай ярим фабрикатлар четдан харид қилинарди. Демак, асосий фондлар ҳажми ортди, ялпи маҳсулот ҳажми эса кўпаймади. Шу сабабли ҳам янги қувватларнинг ишга туширилиши корхонамиз ишлаб чиқаришининг фойда бериш даражасининг пасайишига олиб келди.

Агар тайёрланаётган ярим фабрикатлар нархи ҳисобга олинса самарадорлик кўрсаткичи камаймасдан кўпаярди, албатта.

Юқорида келтирилган фактлар шуни кўрсатиб турибдики, сўнгги йилларда комбинатда ишлаб чиқаришнинг фойда бериш даражасини оширишга қаратилган жуда кўп ишлар қилинган. Фан ва техника ютуқларини кенг жорий қилиш, шунингдек капитал маблағларни ишнинг кўзини билиб сарфлаш натижасида шунга эришилди.

Асбоб-ускуналарнинг ишлаш вақтини кўпайтириш, унумдорлигини ошириш ва барча машина-механизмлар қувватидан тўла фойдаланишга қаратилган қатор тадбирлар кўрилди. Жумладан, машина ва аппаратлар модернизация қилинди. Лекин шунга қарамай, бу соҳада фойдаланмаётган резервларимиз ҳали жуда кўп. Ишчи жойларини зарур материаллар,

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ АРАФАСИДА

инструментлар билан етарли таъминламаслик, ремонт учун кўп вақт сарфлаш, электр қувватининг вақти-вақти билан узилиб қолиши асбоб-ускуналардан унумли фойдаланишга ҳалақит беряпти.

Сменали коэффициентни ошириш асбоб-ускуналардан фойдаланишни яхшилашнинг муҳим резерви ҳисобланади. Сўнгги беш йил ичида эса, бу соҳадаги кўрсаткичларимиз 0,3 миқдорида камайди. Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, комбинатимизни ривожлантириш шароитлари бу кўрсаткични яхшилашимизга маълум даражада тўсқинлик қилмоқда. Юксалаётган жуда кўп ишлаб чиқаришларни уч сменали ишга ўтказа олмаймиз. Чунки жуда ҳам нозик буюмларга фақатгина кундузги ёруғликда ишлов бериш мумкин. Комбинат айрим бўлинмаларини уч сменали ишга ўтказишимиз мумкин. Бунинг учун зарур ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилмоқда.

Сменали коэффициентни ошириш, иш давомида машина ва аппаратларнинг бекор туриб қолишини бартараф этиш ва ишлаб чиқаришнинг бир меёрда ишлашини таъминлаш билан, қўшимча капитал маблағлар сарфламасдан туриб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кам деганда 15 процент кўпайтиришимиз мумкин. Корхонамизнинг янги беш йиллик планини тузганимизда ана шу имкониятларни ҳисобга олдик ва биз улардан фойдаланишга астойдил ҳаракат қилмоқдамиз. Ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун айрим участкалар ва иш жойларининг ишлаб чиқариш қувватларини тенглаштирмоқчимиз, асбоб-ускуналарни ишлатиш расчетлари ва маҳсулот тайёрлаш юзасидан календарь топшириқлар тузиш назарда тутилади.

Ремонт хўжалигини такомиллаштиришда гап кўп. Уни яхши йўлга қўйиш билан ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини анча ошириш мумкин. Ваҳоланки бу муҳим масала эътибордан четда қолмоқда, ремонт ишларининг жуда кўп турлари ярим кустарь усулда амалга оширилади. Бу албатта меҳнат унумдорлигига салбий таъсир қилади. Ремонтнинг узоқ давом этиши эса асбоб-ускуналардан фойдаланиш вақтини камайтиради. Шуни ҳисобга олиб, биз комбинатда ремонт ишларининг аҳволини чуқур анализ қилдик.

Шу нарса маълум бўлдики, ремонт қилишнинг илғор усуллари — узелли ва агрегатли ремонт қилиш қатори жуда катта камчиликлар бор экан. Агар ремонт ишларини ихтисослаштирсак, қатор оғир жараёнларни механизациялаш ва шунинг ҳисобига асбоб-ускуналарнинг ремонтда туриш вақтини 15 процентгача камайтириш ва шунга яраша меҳнат унумдорлигини ошириш мумкин.

Корхонада бош механик ва бош энергетик бўлимларига ҳам эътибор кучайтирилмоқда. Бу бўлимлар ёрдамчи деб ҳисобланса ҳам, уларнинг аниқ ва яхши ишлашидан ишлаб чиқариш кўп наф кўради. Шуни ҳисобга олиб комбинатимиздаги меҳнатни илмий асосда ташкил этиш лабораторияси ҳисобида махсус экономист-инженер ходимлар группаси тузилади. Бу группа ремонт хўжалигида илғор иш методларини ёйиш билан шуғулланади. Бу группа ўзини ташкил этиш учун кетган харажатни тез қоплайди, албатта. Чунки у асосий фондлар ва аввало бунинг актив қисмидан фойдаланишнинг самарадорлигини анча оширишга ёрдам беради.

1967 йилнинг 1 январидан коллективларни ортиқча маҳсулот ишлаб чиқаргани учун мукофотлашнинг янги тартибини қўллана бошладик. Эндиликда уларга мукофот ҳар бир сўмлик машина ва аппаратлар ҳисобига тайёрланган маҳсулот ҳажмига қараб берилади. Бу шубҳасиз, структура бўлинмаларининг ўз иши натижасидан манфаатдорлигини оширади. Чунки ҳар бир сўмлик машина ва аппаратлар ҳисобига кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлган коллектив кўп манфаат кўради.

Олдимизда оборот маблағларининг ҳар бир сўмидан кўпроқ яхши маҳсулот олишдек муҳим вазифа турибди. Маблағларнинг ҳар бир сўми корхонага иложи борича кўпроқ фойда бериши, ишлаб чиқаришнинг рентабеллиги ошишига эришишимиз керак. Нормалаштирилган оборот маблағларидан фойдаланишнинг аҳволига келганда шуни айтиш керакки, бу соҳада ҳали катта камчиликларимиз бор. Ҳар бир сўмлик оборот маблағлари ҳисобига реализация қилинадиган маҳсулот ҳажмининг камайиб кетиш сабабларини аниқлаш учун икки ойлик кўрик ўтказдик. Ана шу кўрик давомида йиғилган ва ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга ёрдам берадиган таклифлар бундан буён амалга оширила боради.

Айниқса, нормадан ташқари материалларнинг ва чала маҳсулотларнинг бўлишини камайтиришга ҳаракат қиламиз. Моддий бойликлар запаслари муттасил назорат қилиб турилади. Шунингдек, тайёр маҳсулотни тезроқ реализация қилиш учун чоралар кўрилади. Ҳозирги вақтда ортиқча моддий бойликларни сотишни бошлаб юбордик. Комбинат учун керак бўлмаган ортиқча асбоб-ускуналар, турли-туман материаллар бу нарсаларга эҳтиёжи бўлган корхона ва ташкилотларга берилмоқда.

Янги беш йиллик ичида ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга қаратилган бир қанча йирик ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширишни мўлжаллаб турибмиз. Тармоқ илмий-текшириш институтлари билан ҳамкорликда бу тадбирлар планини тузиб чиқдик. Шунга асосан қатор технология жараёнлари такомиллашади. Илғор иш методлари ва унумли ишлайдиган янги асбоб-ускуналар жорий қилинади. Қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар саноатида яратилган янгиликлар бизда ҳам қўлланилаборади. Ишлаб чиқаришни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш усули асосида ишлашга ўтиш манфаатлари шуни тақозо этади.

В. ҲАЙДАРОВ,
Чирчиқдаги Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатининг директори.

Пойтахтимиздаги «Шарқ» мебель фирмаси коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида янги ва шинам мебеллар ишлаб чиқармоқда. Ленинград фирмалари ишлаб чиқаётган стуллар, шифоньерлар, болалар стуллари коллектив томонидан пухта ўзлаштирилгани холда бу янги мебелларни тайёрлашга киришилди.

«Шарқ» фирмаси коллективи ишлаб чиқаётган замонавий мебеллар «Мебель — 67» виставкасида намойиш қилинади. Фирма цехлари замонавий дастгоҳ ва агрегатлар билан жиҳозланяпти. Бу ўз навбатида маҳсулот сифатини оширишга олиб келмоқда. Суратда: мебелларга пардоз берувчи янги агрегатлар.

М. Нуриддинов фотоси.

МОСКВАГА, ВИСТАВКАГА

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларидан катта группаси СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси йўлланмаси билан экскурсия қилиш учун Москвага жўнаб кетди. Булар орасида пахтакорлар, механизаторлар, чорвадорлар, колхоз ва совхозларнинг мутахассислари бор. Улар халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўладилар, Ватанимиз пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар.

Бу йил ҳаммаси бўлиб, республиканинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларидан тўрт минг киши Москвада бўлади.

(ЎзТАГ).

◆ ● ◆

Урта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз коллективи 1966 йили сут соғиш бўйича йиллик планни 16 декабрда адо этган; Мавжуд 103 бош сигирдан 223 тонна сут соғиб олинган. Хўжалик коллективи 1967 йил давлат планини ҳам муддатидан илгари бажаришга сўз берди. Ойлик сут топшириш планлари ортиғи билан бажарилмоқда. Суратда: илғор сут соғувчилардан Лазокат Иноятова ва Зоя Борисова.

Қ. Розиқов фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

СУҒОРИШНИНГ ФОЙДАЛИ УСУЛИ

ЭКИН сув билан тирик. Уни оби-тобида усталик билан суғориш мўл ҳосил етиштиришнинг энг муҳим омилларидан биридир. Маълумки, эндиликда деҳқончиликдаги сермеҳнат ишларнинг деярли ҳаммаси механизациялаштирилган. Лекин ҳали экинни суғориш иши асосан қўлда бажарилмоқда. Бизнинг станциямиз коллективи ана шу ишни ҳам механизмлар зиммасига юклаш мақсадида бир неча йиллардан буён илмий-тадқиқот ишларини олиб бормоқда.

Ҳозирга қадар эришган натижаларимиз чакки эмас. Айниқса, экинни сунъий ёмғир ёғдириш усули билан суғориш соҳасида олиб бораётган ишларимиз диққатга сазовордир. Бизнинг тадқиқотларимиз ва амалий тажрибаларимиз шуни аниқ исботладики, суғоришнинг бу усули энг афзал, энг фойдали усуллардан биридир. Экинни бу усулда суғоришда ДДА-100М агрегати қўлланилади. Бу агрегат деҳқонларга, айниқса пахтакорларга қўл келмоқда. Сунъий ёмғир ёғдириш усулида қўл меҳнатига сира эҳтиёж қолмайди, экин бир меёрда суғорилади, камида 25—30 процент сув иқтисод қилиб қолинади. Мирзачўлдаги бир қанча хўжаликлар ДДА-100М агрегати билан муваффақиятли суратда фойдаланиб келмоқдалар. Бу агрегат фақат суғоришдагина эмас, балки пахтаси машина билан териладиган майдонларда ғўзани дефолиация қилишда ҳам қўлланилмоқда.

Сунъий ёмғир ёғдириш усулини қишлоқ хўжалигининг пахтачиликдан бошқа тармоқларига ҳам тўла татбиқ қилиш мумкин. Масалан, йирик парник хўжаликларида ишлатилса, биринчидан, сув иқтисод қилинади, иккинчидан ўсимликларнинг турли касалликларга чалинишига йўл қўймайди.

Тошкент шаҳри аҳолисини ёз фаслида мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш энг муҳим вазифалардан бири ҳисобланади. Ана шу вазифани бажаришда ҳам сунъий ёмғир ёғдириш усули сабзавоткорларга анча енгилликлар туғдириши табиий. Уртаги карам, картошка, сабзи сингари экинлар сунъий ёмғир билан суғорилса, ҳавонинг намлик даражаси яхшиланади, ўсимлик бир меёрда қониб сув ичади, мўл ҳосил тугади.

КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми ерларни мелиорациялашнинг улкан программасини белгилаб берди. Бизнинг коллективимиз Пленум қарорларини кунт билан ўрганиб чиқар экан, суғоришнинг янгидан-янги усулларини топишга қатъий аҳд қилди. Ҳозир станциямизда катта илмий ишлар ва изланишлар олиб бориляпти. Маълумки, республикамизда, жумладан областимизда асрлар давомида фойдаланилмай ётган қир-адр ерлар кўп. Уларга сув чиқариб экин экиш анча мураккаб.

Станциямиз илмий ходимлари ана шундай ерларнинг табиий ҳолатини ўзгартирмаган ҳолда суғориш масаласи устида иш олиб бормоқдалар. Бунда ерга 40—50 сантиметр чуқурликка кимёвий трубалар кўмилади. Бу трубалардан борадиган сув тупроқда керакли намлик ҳосил қилиб, экинларнинг нормал ривожланишига ва баракали ҳосил тўплашига тўла имкон беради. Суғоришнинг бу усулида ҳам ортиқча харажатларга эҳтиёж қолмайди, камида 30—40 процент сув иқтисод қилиб қолинади.

Янги Тошкентни бутун мамлакатимиз қураяпти. Бизнинг станциямиз коллективи ҳам ана шу катта ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга қатъий қарор қилди. Бу йилдан бошлаб биз яна бир муҳим ишга киришдик. Пойтахтимизда янги массивлар, истироҳат боғлари, хиёбонлар, гулхоналар, кўкаламзор майдонлар бунёд этиляпти. Лекин уларни суғоришда бирмунча қийинчиликларга дуч келинади. Бизнинг илмий ходимларимиз боғ ва хиёбонларни ҳам автоматик равишда ер остидан суғориш усулини ишлаб чиқмоқдалар. Бу усул шаҳарнинг айрим жойларида қўлланилган эди, жуда яхши натижалар берди. Бу йил ана шу усул шаҳарнинг ҳамма ерида кенг қўллана бошланди.

Биз суғориш ишларини комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштириш соҳасида олиб бораётган илмий ишларимизни бундан буён тағин ҳам ривожлантирамиз. Илмий ходимларимиз суғоришнинг янада афзал ва фойдали усулларини илмий тажрибадан ўтказадилар, ҳаётга тадбиқ этадилар.

Т. ҲАМИДОВ,
техника билан суғориш илмий тадқиқот станциясининг директори.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЗАЛПИ

Ҳеч ким лом-мим демади.

— Ҳамонки, хоҳловчилар йўқ экан, сизларсиз ҳам ҳаракат қилишга тўғри келади! Сизлар қамоққа олиндингиз...

Офицерлар салони атрофига соқчилар қўйилди. Командирлар составининг саботажи тўғрисидаги хабар эса бир зумда бутун крейсерга тарқалди. Бундан матрослар қаҳр-ғазабга келишди.

— Бу ярамасларни калтаклаш керак! Тескаричиларни бортдан улоқтириш керак!

Биз офицерларнинг шундай қилиқ чиқаришларини олдиндан фаҳмлаган эдик, шунинг учун кемани юргазиш учун олдинроқ тайёргарлик кўриб қўйган эдик. Матрослар кема комитетининг қарорини якдил қўллаб-қувватладилар.

Шундай қилиб механизмлар ҳаракатга келиб, кема қўзғаладиган бўлди. Руль ёнидаги ўринни Сергей Захаров эгаллади. Мен бўлсам кема кўприкчасига кўтарилиб, машина телеграф ёнига келиб шундай команда бердим: «Аста-секин олға!» Кема турган ерида бир силкиниб, сўнг Нева бўйлаб оҳиста сузиб кетди. Худди шу дақиқада хабарчи овози эшитилди: «Комиссар, кема командири кўприкчага ўтишга рухсат сўраяпти».

— Майли, ўтақолсин.

Саботаждан ҳеч нарса чиқмаганлигини тушунган Эриксон кемани бошқаришга рози бўлди. Зимистон тунда крейсер Николаевский кўпригига яқинлашиб борарди. 25 октябрь (7 ноябр), тонги соат 3.30 минутда «Аврора» якорга турди. Прожекторнинг ёрқин нур тиғи кўприк устида талваса билан уёқ-буёққа югуриб, қирғоққа броневикни тўғрилаётган юнкерларни тун зулматидан юлиб олиб, аниқ кўрсатиб турарди. Крейсернинг пайдо бўлиши душман соқчиларини саросимага солиб қўйди. Орадан яна бир дақиқа ўтгач, худди шамол супириб кетгандай, кўприк устида биронта ҳам жон зоти қолмади. Кеманинг қирғоққа тушган электриклари кўприкни ажратиш қисмидаги механизмларни тезда ҳаракатга солиб юбордилар.

Тонг отгач, минглаб Петроград ишчилари қирғоққа келиб, ҳарбий денгизчиларни табрикладилар. Илгарилари бундай йирик кема шаҳар ичига сира бунчалар кириб келмаган эди. Революция кучлари кўпайди ва мустаҳкамланди— ўзаро бирлаштирилган кўприк орқали Васильевский оролидан шаҳар маркази томон қизил гвардиячилар отрядлари ва солдатлар кела бошлашди.

Тонг отганида, Вақтли ҳукумат яшириниб олган Қишлик саройидан ташқари, шаҳарнинг бутун ҳаммаси, унинг муҳим стратегия пунктлари қўзғолончилар қўлига ўтган эди. Кундузи Смольнийдан «Аврора»га шошилинч пакет келди. Матрослар кемага келган ҳужжатнинг мазмунини билганларида крейсер бўйлаб кучли «ура!» садолари янграб кетди. Бу ҳужжат Ҳарбий-Революцион Комитетнинг Владимир Ильич Ленин қўли билан ёзилган «Россия гражданларига» деган мурожаати эди. Шу заҳотиёқ эфир бўйлаб «Ҳаммага! Ҳаммага! Ҳаммага!» деган позивной янгради. Старший радиотелеграфчи Ф. Н. Алонцев тарихий ҳужжат текстини эшиттира бошлади: «Вақтли Ҳукумат ағдарилди. Давлат ҳокимияти Петроград Ишчи ва Солдат Советлари Депутатлари органи — Петроград пролетариати ва гарнизони раҳбари бўлиб турган Ҳарбий-Революцион Комитет қўлига ўтди.

Халқ курашган иш: дарҳол демократик сулҳни таклиф этиш, ерга нисбатан помешчиклар хусусий мулкчилигини бекор қилиш, ишлаб чиқариш устидан ишчилар назоратини ўрнатиш, Совет Ҳукуматини тузиш ишлари таъминланди.

Ишчилар, солдатлар ва деҳқонлар революцияси яшасин!»

Кечга яқин Ҳарбий-Революцион Комитет секретари В. А. Антонов-Овсеенко «Аврора»га келди. У Вақтли ҳукуматга таслим бўлиш тўғрисида ультиматум берилганини айтди. Жавоб соат 9 гача кутилади. Агар ультиматум рад этилса, революцион отрядлар министрлар бекиниб олган Қишлик саройини штурм билан оладилар. Антонов—Овсеенко агар шундай қилингудек бўлса, Петропавловск қалъаси тепасида ўт пайдо бўлажагини айтиб қўйди. Бу «Аврора»нинг пахтавон отиш билан қизил гвардиячилар отрядлари, денгизчилар ва солдатларга Қишлик саройига хужум бошланглар деб берган сигнали бўлиши керак эди.

Эски дунёнинг сўнгги таянчини штурм қилишда аврорачилар ҳам қатнашиши керак эди. Матрос А. С. Неволин командирлигида 50 га яқин денгизчи қирғоққа тушиб, Болтиқ денгизчиларининг терма отрядига қўшилди.

Ҳал қилувчи дақиқалар етиб келди. Соат 9 га яқин жанговар тревога сигнали крейсер командасини оёққа турғазди. Ҳамма ўз ўрнини эгаллади. Ҳаяжон борган сари авжига чиқарди. Қирғоқдан отишмалар овози эшитиларди, аммо Петропавловск қалъаси тепасида сигнал кўринмасди. Нуқул соатимга қарайман. Соат 9 дан 35 минут ўтди, аммо ҳамон сигналдан дарак йўқ.

Ниҳоят зулмат қўйнида зориқиб кутилган ўт ярақлаб кетди. Шунда соат 9 дан 40 минут ўтган эди.

Мен кеманинг энг олдидаги расчетга буйруқ бердим. Командир Евдоким Огнев 6-дюймли тўпнинг курогини бўшатиб юборди. Шаҳар тепасида худди чақмоқ тушгандек суронли овоз янгради. Сарой майдони тарафдан эса қудратли «ура!» садолари етиб келди. Бизникилар штурмга йўл олишди.

Эртаси куни буржуа матбуоти ўз газеталарида дод-фарёд кўтариб, гўё Қишлик сарой томон жанговар снарядлар отилди, деб большевиклар ва аврорачиларни шафқатсизликда, ваҳшийликда айбладилар. Бу революцияга қилинган туҳмат эди.

Крейсер командаси «Правда»га хат ёзди. Мактуб 1917 йил 27 октябрь (9 ноябрь) да босилиб чиқди. Биз шундай деб ёзган эдик: «Петроград шаҳрининг барча софниятли гражданларига «Аврора» крейсери командаси номидан мурожаат қилиб шуни айтамизки, команда бизга тўнкалган айбга қарши ўзининг кескин норозилигини билдиради. Бунинг устига бизга қўйилаётган айб текширилган эмас. Шуни айтмоқчимизки, биз Қишлик саройни вайрон қилиш, тинч аҳолини ўлдириш учун эмас, балки озодлик ва революцияни контрреволюционерлардан ҳимоя қилиш учун, агар зарур бўлса, жонни фидо қилиш учун келдик.

Матбуот «Аврора» Қишлик саройга ўт очди деб ёзмоқда. Аммо тўплардан биз ўт очгудек бўлсак, у ҳолда Қишлик саройгина эмас, балки унга туташган кўчалардан ҳам ҳеч нарса қолмаслигини жаноб репортерлар билишармикин?..

Петроград шаҳрининг ишчи ва солдатлари, сизларга мурожаат этамиз! Иғвогарона миш-мишларга ишонманг. Крейсер залпи хусусида шуни айтиш керакки, 6-дюймли тўпдан фақат битта пахтавон ўқ отилди, холос...»

Менга меҳмон тариқасида Смольнийнинг Акт залида Советларнинг иккинчи Бутунроссия съездида ҳозир бўлиш, Ленинни кўриш ва унинг оташин нутқини эшитиш бахти насиб этди. Революция доҳиси Советлар ҳокимиятининг биринчи қадами тариқасида тинчлик ва ер тўғрисидаги декретларни таклиф этганида зал бу ҳужжатларни қўллаб-қувватлаб, гулдурос овацияларга тўлиб кетди.

А. БЕЛИШЕВ,
«Аврора» крейсерининг собиқ биринчи комиссари.
Ленинград шаҳри.

Она-Ватан бўйлаб

АБАДИЙ ҚОПЛАМАЛИ ПАНЕЛЛАР

Нижний Тагиль шаҳрида Уралда энг катта йирик панелли уйсозлик цехи абадий қопламали панеллар чиқара бошлади. Корхонада бўлган ТАСС мухбири хабар берадики, янги қоплама технологиясини цех новаторлари ишлаб чиқишган. Улар маҳаллий материаллардан-майдаланган оҳактош ва мармартош увоғини сув шиммайдиган эмульсия қўшиб, ишлатишни таклиф этганлар.

Шундай материаллар қопланган панеллар иссиқлик, совуқлик, намгарчиликдан айнимайди.

МОСКВА—ЧОЙБАЛСАН

20 январда Ярославль вокзали перронидан жўнаган тезюрар поезд составига биринчи марта Москва — Байн — Тумен (Чойбалсан шаҳри) станцияси, деб ёзилган вагон қўшилди. Шу рейс билан Совет Иттифоқи пойтахти билан Монголия Халқ Республикасининг шарқида жойлашган саноат маркази ўртасида тўппа-тўғри темир йўл алоқаси очилди. (ТАСС).

Жанубий Уралнинг маркази Пермь шаҳри кун сайин ободонлашиб бормоқда. Янгидан-янги уй-жой бинолари қад кўтармоқда. Аҳоли шу беш йилликда 2.150 минг квадрат метр уй-жой олади. Суратда: Большевик кўчасида қурилаётган кўпқаватли турар-жой бинолари.

Н. Акимов ва Е. Загуляев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ФАНГА ҚЎШИЛГАН МУҲИМ ҲИССА

Турли хил жароҳатларни даволашда илғор усуллардан фойдаланиш борасида медицинада анчагина ишлар қилинди. Дифференциаль диагностика ва жароҳатларнинг юз бериши ҳолларини аниқлаш бўйича олиб борилган тадқиқотлар яхши самаралар берди.

Аммо, медицина практикасининг бу соҳасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар бор. Айниқса, автомобиль фалокати бўйича суд медицина экспертизасининг хулосасини аниқлаш жуда муҳим тема бўлиб қолган эди.

Суд медицина экспертизасининг илмий назариясини яратишга Тошкент Давлат медицина институти суд медицинаси кафедрасининг мудири А. Раҳимов дадил киришди. У кўп материал тўплади. Бу соҳанинг медицина фанида тутган ўрни ҳамда илмий аҳамиятини амалиёт билан боғлаб ўрганди.

Тадқиқотчи тўпланган бой материаллар асосида ўзининг янги фикрларини илгари сурди. Тадқиқотларда синган суякнинг рентгенологик характеристикаси ҳам ўз ифодасини топди. Буларнинг ҳаммаси медицина фанига янгилик бўлиб қўшилди.

Тадқиқотчи текшириш ишларини олиб бориш мобайнида 15 та илмий иш яратди. Бу тадқиқотларнинг ҳаммаси унинг диссертациясига етарли материал берди.

Ёш олим А. Раҳимов ўз диссертациясини С. М. Киров номидаги Ленин орденли Ленинград Давлат врачлар малакасини ошириш институти илмий советига муҳокамасига тақдим этган эди. Ленинградлик етук мутахассис олимлардан профессорлар О. Х. Прокшеян, Г. А. Гомзаков, Ш. И. Абрамовлар диссертацияни юқори баҳолади. Олим томонидан илгари сурилган илмий хулосаларни медицина практикасида кенг қўллаш мумкин деб топилди. Илмий совет ўртоқ А. Раҳимовга бу тадқиқоти учун медицина фанлари кандидати илмий даражасини беришга якдиллик билан қарор қилди.

Ҳозир олим илмий тадқиқотлари асосида катта монография тайёрланяпти.

А. АБДУАЛИЕВ.

КЎРИНДИ-Ю ЙЎҚОЛДИ

Пойтахтимизнинг бағри тобора кенгайиб бораяпти. Янги-янги уй-жой массивлари, посёлкалар тикланяпти. Бу эса ўз-ўзидан янги автобуслар маршрутини кўпайтиришни талаб қилади. Шу ният билан бўлса керак, ноябрь ойининг охирларида ЦУМ остановкасидан 17-секторга 54-А маршрути очилди. Бу қулайликдан 17-сектордаги 23, 45-ётоқхоналарда яшовчи бир ярим мингдан ортиқ аҳоли анча хурсанд бўлди. Чунки улар ҳар куни 12-секторгача пиёда келишдан қутилишган эди. Аммо автобус бир-икки кун кўринди-ю, кейин бутунлай қатнамай қўйди. Ҳозир пешонасига 54-А деб ёзиб қўйилган автобус эски 54-маршрут билан параллел қатнаяпти. Аҳоли эса яна аввалгидай бир ярим километр йўл босиб остановкага чиқади.

Шаҳар пассажирлар ташиш автотрести раҳбарларига шундай савол берсак: хўш, янги маршрут очишдан мақсад ҳақиқатдан ҳам шаҳар аҳолисининг узоғини яқин қилиш, уларга чиндан ҳам транспорт хизмати кўрсатишми, ёки автобусларни киши кўзига бўзчининг мокисидек қуруқ қатнаштиришми?

С. МАМАШОКИРОВ,
«Таштрансспецстрой» 2-қурилиш бошқармасининг бинокори.

МОЛИЯ МУДИРИ

ХОНАДА икки киши ўтирибди. Бири ўз мақсадини қайси йўл билан тушунтиришга ошиқарди. «Ёрдам бера олармикин, шу иш қўлидан келармикин, акс ҳолда умидларим пучга чиқади» деб кўнгли хижил тортарди. Иккинчиси бўлса, қаршисидаги одамнинг илтимосини қондириш учун чора излаб, хаёл сурарди. «Нима қилиш керак? Ахир у бемор болаларнинг, фарзандларимизнинг соғ-саломатлигини ўйлаб бу ерга келган. Қандай бўлмасин ёрдам қўлини чўзиш керак»...

Ҳа, Қосим ака пул маблағларини қачон, қаерга сарфлашни яхши билади. Район учун ажратилган бюджет жой-жойига ишлатилгандагина дили таскин топадиган, даромадлар бўйича белгиланган планнинг ортиғи билан бажарилиши учун жон куйдирадиган одам.

— Шундай денг, энди нима қилсак экан? — Ниҳоят молия мудири илтимос билан келган кишига синовчан назар ташлади.

— Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимигача бордим, — Роза Люксембург номли болалар касалхонасининг бош врачи Камол Болтаев мудирга ишонч билан боқиб сўзларди,, — улар иложини қилишолмади. Энди умидим сиздан. Ахир район Советининг депутатисиз.

Қосим ака бир мақсадга келиб қўйган эди. У бош врачни ижроком раиси қабулхонасига бошлади. Ўша ерда бир қарорга келинадиган бўлди.

— Болалар касалхонасига ёрдам бермасак бўлмайди,—молия мудири бош врачнинг муддаосини раисга тушунтира бошлади,—бемор болаларнинг қишлик кийимларини янгилаш зарур экан. Менда бир фикр туғилди, бюджетда белгиланган даромадлар бўйича план бирмунча ортиғи билан бажарилган. Шу маблағдан ажратсак, сиздан маслаҳат сўрагани келдик.

— Болалар... болаларимиз, — ўзича деди раис. Кейин қатъий фикр айтди, — фарзандларимиздан боримизни аярмидик майли, Болтаевнинг илтимосини ерда қолдирманг.

Қосим аканинг ижроком раисидан кўнгли тўлган бўлса, бош врач Қосим акадан минг-минг миннатдор эди. «Уни қаранг-а, — ўйларди у,—фикрлашиб кўрайлик, эрта-индин бир хабар олинг, буни мен ҳал қилолмайман дермикин девдим, иложини топишга кўзи етди-ю, дарров ҳал қилиб қўяқолди, барака топкур».

Қосим ака ўз хонасига кираётганида бу ер гавжум эди. Зилзила оқибатидан азият чекканлар, пенсия олувчилар, шунга ўхшаш ҳар хил арз билан келган кишилар уни кутарди. Молия мудирининг эшигига: қабул фалон куни бўлади, деб ёзиб қўйилган эмас. Унинг эшиги ҳар куни ҳамма учун очиқ.

Мана ёши анчага бориб қолган бир аёл унинг ҳузурида. Қосим ака у билан ака-сингилдай дилдан гаплашади. Қаердан, қандай илтимос билан келганлигини сўрайди.

— Исмим Робия Муҳамедова бўламан, Семашко, эллик саккизданман. Ўғлим ҳарбий хизматда, маҳаллий солиқдан...

— Ҳа, тушундим, опажон, ҳарбий комиссариатдан ҳужжатингиз борми?

— Бор.

— Ариза ҳам керак эмас, шунинг ўзи етади, — у ҳужжатга «маҳаллий солиқдан озод қилинади», деб ёзади, — мана, опажон, секретарь қизга олиб чиқиб беринг.

МЕҲНАТ УЛУҒЛАГАН КИШИЛАР

Робия опа Қосим акага ҳурмат билан боқар экан, унинг столи ёнида деворга суяглиқ қўлтиқ таёқларга нигоҳи тушиб қолади. Ер остидан аста Қосим аканинг оёқларига кўз қирини ташлайди. Икки оёғи ҳам протез...

Опа секретарь хонасига чиқади-ю, беихтиёр бир нафас тўхтаб қолади. Кейин ҳужжатини ёшгина жувонга узатар экан, сўрайди:

— Мудирнинг оёқлари...

— Ҳа, опажон, шунақа. Урушда бўлган, — секретарь оғир тин олиб сўзлар экан, Робия опа унинг оғзига тикилганча берилиб тинглайди,—Қосим акамиз Москва остоналарида, Калинин, Волховка фронтларида фашист босқинчиларига қарши жангларда қатнашганлар, командир бўлганлар. Шимолий Кавказда кучли, йиртқич душманга зарба бериб, ҳужум қилинаётганда мина портлаб, икки оёқларини бериб қўйганлар.

Робия опа чуқур ўйга толади. «Қандай иродали одам, суҳбатлашсанг, ишига разм солсанг, ҳеч қачон уни ногирон, дегинг келмайди, қандай мулойим, меҳрибон, олижаноб!»

Қосим аканинг ўшанда Бокудаги госпиталда саккиз ой ҳаёт учун курашганлигини, хирург Наталья Павлова унга қайтадан жон бахш этганлигини, унинг протез оёқлар билан одим босиш учун, жамиятга фойдаси тегадиган киши бўлиб қолиш учун бутун борлиғи билан ҳаёт гулшанига интилганини ҳали Робия опа билмайди-да!

Ҳа, Қосим ака Орифжонов фронтдан қайтгач эл-юрт уни кафтида кўтарди. У урушга кетмасдан олдин молия-иқтисод институтини тамомлаган эди. Фронтга чақирилганда даставвал олти ой ҳарбий академиянинг молия ходимлари тайёрлаш курсида ҳам таълим олди. Ана шунда юрак-юрагига сингиб кетган темир интизом, ўз ишига садоқат билан муносабатда бўлиш, талабчанлик ва ғамхўрлик ҳали ҳам унинг йўлдоши бўлиб келаяпти. У етти йил мобайнида Киров район молия бўлимининг мудири бўлиб ишлади. Ун икки йилдан бери Куйбишев районида шу бўлимни бошқариб келяпти.

Мана биз унинг хонасида суҳбатлашиб ўтирибмиз. Шу пайт секретарь кириб: «Қосим ака, сизни йўқлашяпти» деб қолди.

— Айтинг кираверишсин, — деди у қизга қараб,—эҳтимол зарур ишлари бордир, бекор қайтиб кетишмасин!

Хонага район Советининг депутати ўртоқ Ҳ. Турсунова билан бир аёл кириб келди. Улар саломаликдан кейин мақсадга кўчишиб бор гапни айтишди. Аёл Муса Жалил кўчасидан экан. Зилзила вақтида уйлари шикаст топибди. Ўртоқ Турсунова махсус комиссия билан уларнинг уйини кўриб келишибди.

— Мана бу акт, — деди депутат, — мана буниси хулосамиз. Бирюз эллик сўм нақд пул, юз сўмлик қурилиш материали беришга қарор қилдик.

Қосим ака ҳужжатларни кўздан кечирди. Ҳаммаси ўрнида, қонуний. У шу заҳотиёқ комиссияларнинг хулосасини тасдиқлаб аёлга узатди.

— Мана синглим, уйингизни яхшилаб ремонт қилиб олинг, соғ саломат бўлинглар.

Умида Ҳолиқова шу ердагиларга минг-минг миннатдорчилигини айтиб хонадан мамнун чиқиб кетди. Биз савол назари билан Қосим акага разм ташладик. У кўнглимиздаги гапни дарров пайқаб олди-да кулиб деди:

— Шунақа. Районимизда зилзиладан кўпгина хонадон талафот кўрди. Район Совети депутатларидан, активлардан алоҳида комиссия тузганмиз. Текширишади, лозим топилган хонадонларга ёрдам бераяпмиз. Шу кунгача районимиз бўйича зилзила азобини чекканларга 4 миллион сўмга яқин ёрдам пули бердик.

Биз Қосим акадан бюджетда белгиланган маблағларнинг қандай сарфланиши тўғрисида сўрадик. У бўлса кулиб кичик мисол айтдида кўнглимизни таскин топтирди.

— Масалан, дейлик, — деди у, —синфларда парта етишмайди, лекин директорнинг хонасига гилам қоқилган. Биз бундай номаъқулчиликка сира йўл қўймаймиз.

Ҳа, бизнинг қаршимизда содда, камтарин, иродаси темирдай мустаҳкам, халққа ғамхўр — меҳнат улуғлаган киши ўтирарди. Жанговар курашларда, меҳнат тўлқинларида тобланган одамнинг Ленин ордени билан мукофотланганлиги тўғрисидаги хабар дилимизга чексиз қувонч бағишларди. Унинг кўксини Улуғ Ватан уруши йилларида безаган орден ва медаллар тўрида Ленин ордени порлаб тургандай, кўзларимиз қувонарди.

Усмон ЖОНГИТОВ.

СОДИҚ ДЎСТЛАР

ДОСААФнинг 40 йиллиги муносабати билан ТАСС мухбири ДОСААФ Марказий Комитетининг раиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Армия генерали А. Л. Гетмандан қуйидаги саволларга жавоб беришни сўради.

— Кўнгилли мудофаа жамияти фаолиятининг асосий якунлари нималардан иборат?

— 1927 йилнинг январида тузилган, бирлашган оммавий мудофаа жамияти Осоавиахим меҳнаткашлар жонажон армияни, социалистик Ватаннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш тўғрисида ватанпарварларча ғамхўрлигининг ифодаси бўлди. ДОСААФ аъзолари «ҳарбий иш алефбесини» сабот билан эгаллаш тўғрисида ленинча васиятга ҳамиша содиқ бўлдилар.

Владимир Ильич революция эришган ютуқларини ҳимоя қилишни умумхалқ иши деб ҳисоблаб, кенг халқ оммасини «ҳарбий ишни чинакамига ўрганишга» чақирган эди.

Совет ҳокимиятининг дастлабки кунлариданоқ минг-минглаб гражданлар доҳий ва партиянинг чақириғига жавоб бердилар. 1926 йили мамлакатда етти мингдан ошиқ тўгарак бўлиб, бунда меҳнаткашлар ўқ отиш маҳоратини эгаллашар, революция эгаллаган ютуқларни қўлга қурол олиб, ҳимоя қилишга тайёрланар эдилар. Ўша йиллар ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларнинг ихтиёрий берган пулларидан «Ленин», «Ультиматом», «Чемберленга жавобимиз» деган совет авиаэскадрильялари барпо қилинди.

Улуғ Ватан уруши кунларида миллион-миллион Осоавиахим аъзолари немис-фашист босқинчиларга қарши курашди.

Жамиятнинг мудофаа иши Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. Мудофаа жамиятининг неча юзлаб аъзолари Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак номга эга бўлдилар. Кўпгина осоавиахимчилар эса, шонли халқ қаҳрамонлари бўлиб етишдилар. Учувчилардан А. Покришкин, И. Кожедуб, А. Маресьев ва В. Талалихин, снайперлардан Ф. Смолячков, Н. Ковшова ва Л. Павличенко, Сталинграднинг афсонавий ҳимоячилари Я. Павлов ва В. Зайцевлар шулар жумласидандир.

Шонли Совет космонавтлари Юрий Гагарин, Павел Попович, Валерий Биковский ва Валентина Николаева — Терешкова олам фазосига чиққан йўлларини ДОСААФ аэродромларидан бошлаганликлари билан ДОСААФ фахрланиши мумкин.

Ўз анъаналарига содиқ жамиятимиз, деди сўнгра генерал, урушдан кейинги йилларда қуролли кучларга муносиб ёш авлодни тайёрлашни, эҳтирос билан олиб борди. ДОСААФ клублари, мактаблари ва тўгаракларида минг-минглаб авиатор спортчилар, радистлар, водолазлар, парашютчилар ўргатилди. Спортнинг ҳар хил турлари бўйича неча ўнлаб жаҳон рекордлари бизда тарбияланган кишилар қўлида. ДОСААФнинг ватанпарварлик фаолияти чинакам умумхалқ ишига айланиб кетди.

— Ҳозирги вақтда ДОСААФ ўз вазифасини қандай бажармоқда?

— ДОСААФчилар жамиятнинг қирқ йиллигини нишонлар эканлар, куч-қувватларини партия топшириқларини бажаришга қаратмоқдалар. Владимир Ильич Ленининг йилликни байрам қилишнинг энг яхши усули — ҳал этилмаган вазифаларга эътиборни жалб қилишдир деган кўрсатмаси ёдимизда, деди А. Л. Гетман.

Бу ерда гап ёшларни армия ва флот хизматига яхши тайёрлаш, армияга чақирилувчиларга мустаҳкам ҳарбий ва ҳарбий техника билими ва малакалари бериш устидагина бораётгани йўқ. Ёшлар, бутун меҳнаткашларни қаҳрамонона ватанпарварлик руҳида тарбиялашни кучайтириш, кишиларимизда шундай жанговар руҳни шакллантириш керак. Шунга эришиш зарурки, ҳар бир киши ҳар қандай аҳволда ҳатто, энг қийин шароитларда ҳам социалистик Ватаннинг содиқ жангчиси бўлиб қолсин.

Ҳозир ДОСААФ сафида неча ўн миллион граждан бор. Улуғ Октябрнинг юбилей, эллигинчи йилида кўнгилли мудофаа жамияти ўз қаторларини мустаҳкамлайди. Биз янги клублар мотодромлар, сув станциялари, мерганликка ўргатувчи жойлар қуришни мўлжаллаб қўйибмиз. Область, ўлка, республика ташкилотларимиз қўшимча кўпгина ўқув автомашиналари, мотоцикллар, мото қайиқлар, спорт отув қуроллари оладилар. Улар учун янги тўгараклар, янги музейлар ҳамда халқнинг революцион жанговар ва меҳнат шарафи бурчаклари вужудга келтирилади. Ватан учун кураш ветеранлари билан учрашувлар, уларнинг жанг бўлган ерларга юришлари ташкил қилинади. ДОСААФнинг ҳамма ишларида кўп миллионли комсомол ва мамлакат касаба союзларидан иборат содиқ дўстлари бор.

Завод, фабрика, колхоз ва совхоз, институт ва мактаб коллективларининг қуролли кучлар ва чегара қўшинлари қисмлари билан оталик алоқалари ҳамиша кенгайиб бормоқда.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ДОСААФ ташкилотларида кун сайин кенг қулоч ёзмоқда.

Авиация—спорт клуби коллективи Армия, Авиация ва Флотга кўмаклашувчи Жамиятнинг 40 йиллик тўйини шоду хуррамлик билан нишонламоқда. Ушбу суратда шу клубнинг талабалари (чапдан ўнгга) В. Алимонова, В. Дмитриев, С. Фарахова ва Г. Леонова ўртоқларни кўриб турибсиз. В. Косовский фотоси.

СПОРТ

СОВЕТ ГАНДБОЛЧИЛАРИ ТУРТИНЧИ ЎРИНДА

Швецияда қўл тўпи бўйича ўтказилган жаҳон чемпионати тугади. Совет спортчилари ярим финалда Дания гандболчиларига ютқазиб қўйдилар ва Руминия терма командаси билан учинчи-тўртинчи ўрин учун курашишга мажбур бўлдилар. Ўйин бошланиши билан совет спортчилари ҳисобни очдилар ва матч тугашига беш минут қолгунга қадар олдинда бордилар. Аммо учрашувнинг сўнги минутларида икки карра жаҳон чемпиони бўлган руминияликлар аввалига ҳисобни тенглаштирдилар. Лекин совет спортчилари ҳам бўш келмай кетма-кет иккита тўп киритиб ҳисобни 18:13 қилдилар. Қўшимча вақтда Руминия командаси бир тўпга уч тўп билан жавоб қайтариб ғолиб келди ва бронза медали эгаси бўлди. Чехословакия гандболчилари жаҳон чемпиони бўлдилар. Данияликлар иккинчи ўринга чиқиб кумуш медалига сазовор бўлишди.

ЯНА БИР ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ МАСТЕРИ

Тошкентлик парашютчи Владислав Крестьянников бир неча марта мусобақа ғолиби бўлган, рекордлар ўрнатган, СССР терма командаси составида йирик халқаро мусобақаларда шараф билан қатнашиб келмоқда. Куни неча СССР спорт жамиятлари ва ташкилотлари Союзи Марказий Совети Президиуми бир неча спортчиларга «Хизмат кўрсатган спорт мастери» фахрий унвонини берди. Булар орасида тошкентлик В. Крестьянников ҳам бор.

СТАДИОН КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

Чирчиқнинг «Химик» футболчилари янги мавсумга тайёргарликни бошлаб юборишди. Комбинат маъмурияти футболчиларни ҳам, ишқибозларни ҳам хурсанд этиш ниятида. «Химик» стадиони бу йил 2200 ўринга кенгайтирилади. Ҳозир бу ерда қизғин иш кетяпти.

Стадион ёнида улкан спорт зали ҳам қурилади. Бу бинони сентябрь ойида фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Унда баскетбол, волейбол, қиличбозлик, кураш ва бошқа спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказилади.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55—**Эшиттиришлар программаси**, 18.00—**Мактабим—фахрим** (мактаб ўқувчилари учун).

Рус тилида: 18.30—**Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Карнавалда** (болалар учун кинофильм), 18.55 —**Тошкент истиқболи** (капитал қурилишига эътибор берайлик), 19.15— **Учинчи ёшлик** (бадиий фильм).

20.45—**Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.55—**Телевизион янгиликлар**, 21.10—**Она шаҳрим Тошкентим** («Ёшлик» студияси), 21.50—**Тунгуска метеорити** (ҳужжатли фильм), 22.30—**Тавфиқ Ал-Ҳаким. Муҳаббат** (новеллалар телетеатри).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55—**Эшиттиришлар программаси**, 18.00—**Ажойиб заррачалар** (илмий-оммабоп фильм) 18.20—**Олий математика** (сиртдан ўқиётган студентлар учун ўқув программаси).

Ўзбек тилида: 19.40—**Моҳир қўллар** (мактаб ўқувчилари учун), 20.10—**Телевизион янгиликлар.**

20.20 дан—**Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—24/I да **Риголетто**, 25/I да **Гулсара.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—24/I да **Парвона**, 25/I да **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—25/I да **Қари қиз.**

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1967 йил 6 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлимининг ботаника профили бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц-зал) биология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун:

М. Т. Тўйчиев «Ўрта Осиё ёнғоқлари» деган темада.

1967 йил 8 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг иқтисод бўйича фалсафа бўлими, иқтисод ва юридик фанлари бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зал фойеси) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

И. Р. Муллажонов «Ўзбекистон ССР аҳолиси» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин. (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

БОТКИН КЎЧАСИДАГИ 7-УЙДА («СЕЛЬМАШ» БОЗОРИ) «ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ» НИНГ ЯНГИ 60-МАГАЗИНИ ОЧИЛДИ.

Магазинда кўп миқдорда **чинни, фаянс, хрусталь ва шиша идишлар, электр товарлари, холодильниклар ва ҳар хил маркадаги тикув машиналари, уй рўзғор молларини олиш мумкин.**

(3, 8, 10, 16, 48 автобусларнинг «Ташсельмаш» остановкаси).

Магазинимиздан харид қилинг.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

ТЕЗ КУНДА

Э. Роблес асари:

ЎЛИМДАН КУЧЛИ

3 пардали драма

Т. Хўжаев таржимаси

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Т. У. Хўжаев**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби — **Г. А. Визель**, композитор — **А. А. Берлин.**

ИККИНЧИ ЎҒИЛ ҲАМ ТОПИЛДИ

Новозибковда яшовчи Александра Родионовна Перевозкина уруш йиллари икки фарзандини йўқотган эди. Орадан 24 йил ўтгандан кейин бир ўғли — Николайни топгани ҳақида Новости Матбуот Агентлиги хабар қилган. Бу ишда Александра Родионовнага «Маяк» радиостанцияси коллективи ва ёзувчи А. Барто катта ёрдам берган. Етти яшар бола совет гражданларини Белосток областидан эвакуация қилинаётган пайтда йўқолган. Ўшанда Перевозкинанинг яна бир фарзанди бир яшар Валерик ҳам ном-дараксиз кетган эди.

Яқинда Перевозкина иккинчи фарзандини ҳам бағрига босди. Валерик Белостокда чиқадиган «Нива» ҳафталиги ходими журналист Виктор Рудчик ёрдами билан топилди.

Рудчик «Маяк» радиостанцияси эшиттиришини тинглагач, Перевозкинанинг хатидан бир нусха сўраб олди ва уни «Нива»да эълон қилди. Кейинчалик у бу ҳақда Польшада чиқадиган «Белостоцкая» газетасида ҳам хабар босиб чиқарди.

Катта ўғил Николай топилганидан кейин, редакцияга Рудчик олдига Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва гражданлар уруши қатнашчиси, ўша йиллари Россияда яшаган пенсионер Ян Хшановский кириб келди. У 1941 йили қўшниси Лапинскийлар бир яшар рус боласини тарбиялашга олганлигини айтиб берди. Бола болалар уйига келтирилмасдан аввал Соболева қишлоғида бир деҳқон қўлида экан. 1941 йили Валерик худди ана шу қишлоқда йўқолган эди.

Узоқ текширишлардан, фотосуратлар солиштириб кўрилганидан сўнг Лапинскийлар боқиб олган Валентин Валерий Перевозкин эканлиги аниқланди. Валерий ҳозир 26 ёшда, Польшада техник-конструктор бўлиб ишламоқда.

Перевозкинанинг фарзанди билан бўлган учрашувда оила қувончининг сабабчиси польшалик журналист Виктор Рудчик ҳам қатнашди. Бахтли она журналистга катта миннатдорчилик билдирди. (АПН).

Тошкентда қиш. Ш. Охунов ва Э. Шоюсупов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

Телетайп лентасидан

ЛАОС: ҚИШЛОҚҚА АВИАЦИЯ ҲУЖУМИ

Лаоснинг Сиенгкуанг вилоятидаги Муонган қишлоғига Америка авиацияси қароқчиларча ҳужум қилган вақтда қишлоқ аҳолисидан 48 киши ўлди ва жароҳатланди. Шу ҳужум вақтида Лаос ватанпарвар кучлари Американинг икки самолетини уриб туширдилар, дейилади ВИА агентлигининг хабарида.

1964 йил май ойидан бери Лаос тепасида Америка самолетларидан жами 453 таси уриб туширилди.

МЕКСИКА: СИКЕЙРОС АГРЕССОРЛАРНИ ҚОРАЛАМОҚДА

Пренса Латина агентлигининг мухбири Мехико шаҳридан хабар беради: Мексиканинг атоқли рассоми Давид Альфаро Сикейрос баёнот эълон қилиб, «Американинг Вьетнамдаги агрессиясини шу дамгача жаҳон кўрган ҳамма агрессияларнинг энг шафқатсизи, ваҳшиёна ва адолатсиз агрессия», деб қоралади.

Сикейрос, Мексика зиёлилари Американинг Вьетнамда қилаётган бомбардимонлари ва агрессиясини қоралашлари лозим, деди.

* * *

Америкадаги 83 та олий ўқув юртининг профессорлари ва ўқитувчилари Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатишни талаб қилиб, АҚШ президентига ёзган мурожаатига олти мингдан кўпроқ имзо тўпланди.

ИСПАНИЯ: ПОЛИЦИЯНИНГ РЕПРЕССИЯЛАРИ

Франс-Пресс агентлиги мухбирининг Европа матбуот агентлиги маълумотларига асосланиб берган хабарида айтилишича, металл ишлаш саноати ишчилари касаба союзининг Мадрид атрофидаги Вальекас деган жойдаги қароргоҳи олдида Испания полицияси шу саноат ишчиларининг намойишида қатнашганларни қамоққа олди.

Полиция намойишда тўпланганларни ҳайдаб юборишга уриниб, кўп ишчиларни жароҳатлантирди.

Ливанда Совет Иттифоқида тайёрланган автомашина ва станокларга бўлган талаб ортиб бормоқда. «Волга», «Москвич», «ЗИЛ» ва «УАЗ»ларни Ливан кўчаларида кўплаб учратиш мумкин. Айниқса янги «Москвич—408», «ЗИЛ—130» маркали совет автомашиналари кўплаб харид этилмоқда. Суратда: «Литко» фирмасининг автомобиль сотувчи магазини.

П. Егоров фотоси, ТАСС фотохроникаси.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ: НАЦИОНАЛИЗАЦИЯДАН КЕЙИНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

Ўтган шанба куни Сувайш каналидан 90 кема, шу жумладан 40 танкер ўтказилди. Жаҳондаги энг муҳим сув йўлларидан бири бўлган Сувайш канали қурилганига қариб 100 йил бўлса ҳам, лекин шу вақтгача бу канал орқали бир кунда шу қадар кўп кема ўтмаган эди.

Ўтган йили канал учун рекорд йил бўлди. Канални ишлатишдан келган даромад анча кўпайди. Бир йил ичида канал орқали 21.250 та кема ўтди.

Бу муваффақиятлар Миср ишчилари ва хизматчилари фидокорона меҳнат қилганликларининг натижасигина бўлиб қолмай, шу билан бирга катта техникавий ўзгаришлар қилинганлигининг ҳам натижаси бўлди. Канал национализация қилингандан кейин ўтган ўн йил мобайнида Бирлашган Араб Республикаси бу канални такомиллаштириш учун сарфлаган маблағ Сувайш канали кампанияси хўжайинлик қилган вақтда бу каналга 87 йил мобайнида сарфланган маблағдан уч баравар ошиб кетди.

Канални янада реконструкция қилиш планлари ҳам тайёрлаб қўйилди. Эндиликда канал орқали 500 минг тоннадан кўпроқ ҳажмга эга бўлган танкерлар ҳам бемалол ўта олади.

„ТРАНСПОРТ МУАММОСИ" МАҚОЛАСИ ИЗИДАН

АВТОМОБИЛЬ ВА ОТ

Газетангиз саҳифаларида транспорт муаммоси ҳақидаги масала кўтарилиб яхши иш қилинаяпти. Шу мавзуда мен ўз фикр-мулоҳазаларимни ўртоқлашсам деган ниятим бор эди. Ушбу мақолани ёзатуриб бир воқеа ёдимга тушиб кетди.

«Правда»нинг 1927 йил июль ойи сонларида «Америка автомобилими ёки Россия аравачалари?» сарлавҳаси остида босилган фельетонларни эсладим. Бу фельетонлар СССРда автомобилсозликни кенг ривожлантириш масаласининг қўйилишига асос бўлган эди.

Кейинчалик, СССР да автомобилсозликни ривожлантириш йўллари белгилаб олинди. 1928 йилнинг ноябрь ойида ҳукумат Нижегород (Горький) автомобиль заводини қуриш ҳақида қарор қабул қилди. Бир йил ўтгач, америкалик инженер Брандт билан Москвадаги «Амо» (ҳозирги Лихачев номли) заводини жиҳозлаш лойиҳасини тузиш ҳамда техник консультациялар бериш юзасидан шартнома тузилди. Бу завод Италия фиати модели асосида АМО-Ф—15 ўрнига «Автокар» автомобилини чиқара бошлади.

Фельетонлар автори 1927 йил майида Войков билан биргаликда Женева конференциясига борганлиги, йўл-йўлакай Варшавани томоша қилиб, «Катта кўчаларда машиналар карвонини» кўрганлигини айтади. «Варшава кўчаларидан отлар буткул йўқолган. Бошдан-оёқ транспорт». «Йўллар ҳайвонларники эмас, бутунлай машиналарники бўлиб қолган».

Авторнинг фикрича, Варшавада автомобиллар сони 10 минглардан ошиб кетган, ваҳоланки бизнинг бутун мамлакатимизда ўша пайтда 18 минг автомобиль бор эди.

Узоқ ўтмишни эслаб ўтиришнинг нима ҳожати бор экан, деб айрим ўртоқлар эътироз билдиришлари мумкин. Гап шундаки, ҳозирги вақтда Тошкент кўчалари ҳам ўша илғор Европа шаҳарларида бўлгани каби транспортга тўлиб кетди. Пойтахтимизнинг Куйбишев кўчасидаги транспорт ҳаракати Нью-Йорк кўчаларидагидан қолишмайди. АҚШда 11 йил яшаган таниқли журналист Н. Карев «Кўпэтажли Америка» китобида шундай ёзган эди «Нью-Йоркда транспорт проблемаси туғилиб қолган. Кўчаларда «пробка» вужудга келиши—оддий воқеа. Туш вақтига бориб, автомашиналар шаҳар бўйлаб тошбақа қадам билан юрадилар. Бу пайтда автомобиль ёки автобусда юргандан кўра пиёда жўнаб қолган маъқул».

Бундай манзара ҳозир Тошкентда рўй бермоқда. Кўпинча шаҳарда автомобиль ва от бир кўчадан кетаётганлигини кўриб қолиш мумкин. Шаҳар ижроия комитети икки ярим йиллик мулоҳазалардан сўнг ўтган йилнинг 1-июнида Тошкент кўчаларида транспорт ҳаракатига халақит берадиган от, эшак, бошқа ҳайвонларнинг юришини таъқиқлаш ҳақида қарор чиқарди. Истисно тарқасида болалар боғча ва яслисига қарашли отлар юриши мумкинлиги кўрсатиб ўтилди.

Шунга қарамай Тошкент кўчаларида фақат болалар муассасалари отларигина эмас, керосинчилар, эски-туски йиғувчилар ва бошқаларнинг от-аравалари ҳам бемалол юрибди.

Давлат автоинспекцияси ижроком қарорини амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Бироқ шаҳар атрофидаги районларда бу ҳақда ҳеч нарса билишмайди. Шунингдек, қарорда қоидани бузган ташкилот ва шахсларни маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақида ҳеч нарса айтилмаган.

Фикримизча, болалар боғча ва яслиларини ҳам юк ташувчи мотороллерлар билан таъминлаш мақсадга мувофиқдир. Бундай мотороллернинг биттаси 3—4 тўчкага хизмат қилиши мумкин.

Бир неча йил муқаддам Тошкент кўчаларида прицепли тракторларни кўрмас эдик. Улардан фақатгина корхоналарнинг территориясидагина ички эҳтиёжлар учун фойдаланилар эди. Эндиликда кўчаларимизда турли маркадаги тракторларни ҳам кўриш мумкин. Дастлаб қараганда бунинг унча зиёни йўққа ўхшайди. Лекин тракторлар автомобиль транспорти ҳаракатига катта тўсқинлик қилмоқда. Ҳаракатни секинлаштириб, маршрутли автомобиллар тезлиги графигини бузмоқда.

Тажриба шуни кўрсатиб турибдики, Тошкент кўчаларида автотранспорт ҳаракатини изга солиш учун тўсқинлик қилаётган барча ғовларни олиб ташлаш зарур. Агар шундай қилинса, маршрут бўйича қатновчи пассажирлар бирмунча нормал ишлайди ва қўшимча ўн минглаб тонна юк ташиш имкони туғилади.

В. ИЛЬИЧЕВ,
отставкадаги милиция полковниги.

БИЛДИРИШ

Шаҳар ишчи-мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти 27 январь кеч соат 6 да Радиокомитет биносида (Хоразм кўчаси, 49 уй) бўлади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—В35212, Редактор ўринбосарлари—В35885, В36232, Масъул секретарь—В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари—В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими—В33786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари—В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари—В39050, Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими—В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими—В34048. Эълонлар бўлими—В38142. Коммутатор—В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 00558. ИНДЕКС 64970. А.—1784.